Za vrijeme predizborne kampanje svi su obećavali povrat duga penzionerima. Koalicija je to radila 2000. godine a HDZ to je ponovio 2003. godine. Kada se vlast jednom osvoji tada se priča svede na traženje modela, s jedne strane, i, s druge strane, jednim se okom gleda u pravcu MMF-a što bi on htio čuti od hrvatske strane.

U vrijeme samoupravnog socijalizma mirovine su bile svojom visinom od gotovo 80% od iznosa plaće dobro i prihvatljivo rješenje. Plaće su bile iznad objektivnih mogućnosti pa je sasvim prirodno da su i mirovine slijedile isti scenarij. Onda je bilo manje nezaposlenih i umirovljenika pa se je problem socijalne i mirovinske zaštite lakše rješavao. Ovo je bilo tim jednostavnije jer je samoupravni socijalizam funkcionirao u uvjetima mekog budžetskog ograničenja.

Ipak, bilo kako bilo, bio je to konzistentan sustav. Naime, mirovinski model temeljio se je na međugeneracijskoj solidarnosti što je osiguravalo sigurnost. Stvari su se počele komplicirati 80-tih godina ali sustav kao takav nije dolazio pod znak pitanja.

Napuštanjem samoupravnog socijalizma i uvođenje tržišnog modela privređivanja nužno se je našuštala socijalna sigurnost i individualizirao rizik. Međutim, stvari su se mjenjale stihijski pa su i rezultati primjereni stihiji. Naime, osnovno što je trebalo shvatiti jest činjenica da je društveno vlasništvo predstavljalo kumuliranu akumulaciju tijekom radnog vijeka. Upravo ta činjenica nam govori da je društveno vlasništvo bilo materjalna podloga mirovinama što se je preko programirane akumulacije moglo po uspostavi tržišnog modela privređivanja prikupljati i tako namirivati mirovine.

Kao što znamo to se nije učinilo već se je pristupilo destrukciji društvenog vlasništva i njegovom rasprodajom. Jasno da je rasprodaja eliminirala materijalnu podlogu mirovinama u dijelu u kojem se to dogodilo.

Izneseno nameće rješenje koje je zapravo trivijalno. Prvo potrebno je bivše društveno vlasnitšvo «veazti» uz mirovinske fondove kako bi se smanjio pritisak tekućih mirovina na bruto domaći proizvod. Naime, činjenica da izdvajamo neuporedivo više nego što je to u drugim zemljama pokazuje samo to da smo pogriješili i ništa više. To iznositi kao argument je nerazumno. Poznato je da se je broj umirovljenika iz godine u godinu dramatično povećao što je bila odluka tadašnjih vlasti. Poznato je da model privatizacije multiplicira nezaposlenost.

Kako je odluka Ustavnog suda jasna glede definiranja prava i obveza to je potrebno građanima isplatiti sukladno presudi suda. U pravnoj zemlji nije moguće drugačije postupiti. To je cijela priča pa će prema tome i MMF morati prihvatiti tu činjenicu. Osim toga presuda Ustavnog suda ima veću snagu nego garancije koje je izdala Republika Hrvatska a nikom normalnom ne pada na pamet da zahtjeva ignoriranje obveza temeljem izdatih garancija.

Podjela obveznica značila bi mogućnost da penzioneri na sekundarnom tržištu prodaju svoje vrijednosnice i tako sukladno svojim potrebama dođu do likvidnosti. S druge strane, obveznice bi se financirale iz dobiti investicijskog fonda a razliku bi država namirivala iz proračuna. Prenijeti rizik dionica na penzionere u najmanju ruku je opasna priča da nekažem bar pokušaj prevare. Nitko nezna kolika je tržišna vrijednost porfelja kojeg nudi država i nitko nezna u kojoj

smo zoni poslovnog ciklusa. Bez temeljnih informacija nije moguće utvrditi fair vrijednost i sve postaje spekulacija.

Iznijeto ukazuje na činjenicu da će se «grijeh struktura» morati platiti. Tragedija je u tome što će to plaćati, s obzirom na potrošni porezni sustav, građani nižih dohodovnih skupina.

Osnivanje investicijskog fonda zahtjeva posebnu raspravu. Međutim, za ovaj napis je dovoljno ako kažemo gospodo političari društveno vjasništvo je investirana štednja generacija koje su danas penzioneri i to je njihovo. Današnja rasprodja obiteljskog srebra govori nam samo jedno a to je preraspodjela bogatstva od prošlih na sadašnje generacije. Uzimamo našim očevima i djedovima a to nije fair.